

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Bakalářská práce

Předmanželská smlouva

Michaela Nováková

© 2013 ČZU v Praze

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Předmanželská smlouva" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15.3.2013

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala JUDr. Evě Daniele Růžičkové a JUDr. Radce Hunjan Koblihové za odbornou pomoc při zpracování bakalářské práce.

Předmanželská smlouva

Prenuptial contract

Souhrn

Tato bakalářská práce se zabývá historickým vývojem majetkových (a částečně rodinných) uspořádání mezi manželi. V bakalářské práci je nastíněn vývoj, kterým v tomto směru prošlo římské a české právo, a jsou zde popsány existující podmínky, výhody a náležitosti předmanželské smlouvy v českém právním systému včetně identifikace zákonného rozsahu společného jmění manželů, jeho správy a úprav. Na konci teoretické části práce jsou sepsány zvyklosti a náležitosti svatebních smluv a svatebních obřadů v židovském a arabském světě. Praktická část práce je zaměřena na zmapování vývoje sňatečnosti a rozvodovosti České republiky v letech 2001 – 2011 a popisuje praktické využití uzavřené předmanželské smlouvy v konkrétních vzorových situacích. Celá bakalářská práce je doplněna zhodnocením výsledků dotazníkového šetření, ve kterém byly zjišťovány postoje respondentů k uzavírání předmanželských smluv a jejich znalosti týkající se této problematiky.

Summary

This bachelor thesis deals with the development of property (and partially family structure) arrangement between husband and wife. There is outlines the development, which the Roman and Czech law have undergone in this respect, and there are described the existing conditions, advantages and requirements of a prenuptial contract (agreement) in the Czech legal system, including the identification of the lawful range of common marital property, its administration and modifications in this bachelor thesis. There are put the customs and requirements of wedding contracts and wedding ceremonies of Jewish and Arabic world in writing in this bachelor thesis. The practical part of the bachelor thesis is focused on the development of amount of marriages and divorces between years 2001 – 2011 in the Czech republic and describes the practical use of concluded prenuptial contract

in specific situations. The whole bachelor thesis is completed with the evaluations of the survey results, in which were detected respondent's attitudes to concluding prenuptial contracts and their knowledge regarding this issue.

Klíčová slova:

Předmanželská smlouva, společné jmění manželů, manželství, notář, majetek, rozvod, zákon, soud, český právní systém, majetkové vypořádání, výlučný vlastník

Keywords:

Prenuptial contract, common marital property, marriage, notary, divorce, law, court, Czech legal system, property settlement, exclusive owner

Obsah

Souhrn.....	6
Summary.....	6
Klíčová slova:	7
Keywords:	7
1. Úvod.....	10
2. Cíl a metodika práce	11
2.1 Cíl práce.....	11
2.2 Metodika práce	11
3. Teoretická východiska	13
3.1 Historie úprav majetkových vypořádání mezi manželi	13
3.1.1 Rodinné uspořádání a majetková vypořádání mezi manželi v římském právu rodinném	13
3.1.1.1 Postavení otce a ostatních členů římské rodiny	13
3.1.1.2 Římské manželství.....	14
3.1.1.3 Pozdější vývojové změny v postavení členů římské rodiny a změny v římském matrimoniu.....	15
3.1.2 Rodinné uspořádání a majetková vypořádání mezi manželi v českém právu rodinném	16
3.1.2.1 Situace do roku 1945	16
3.1.2.2 Situace po roce 1945	18
3.1.2.2.1 Zákon o právu rodinném (ZPR) – 265/1949Sb.....	18
3.1.2.2.2 Zákon o rodině (ZOR) – 94/1963 Sb.	19
3.2 Současná podoba předmanželské smlouvy v českém právním systému	19
3.2.1 Založení předmanželské smlouvy.....	19
3.2.1.1 Vznik manželství jako předpokladu uzavření předmanželské smlouvy ..	19
3.2.1.1.1 Překážky uzavření manželství.....	20
3.2.1.2 Vznik předmanželské smlouvy	21
3.2.2 Náležitosti předmanželské smlouvy	21
3.2.3 Změny v předmanželské smlouvě.....	22
3.3 Společné jmění manželů	23
3.3.1 Co všechno tvoří a netvoří společné jmění manželů	23
3.3.1.1 Věci spadající do společného jmění manželů	23
3.3.1.2 Co naopak nepatří do SJM.....	24
3.3.2 Správa společného jmění manželů.....	25
3.3.3 Zánik společného jmění manželů	26
3.3.3.1 Jak pohlíží insolvenční zákon na konkurz	27
3.3.3.2 Jak pohlíží Občanský soudní řád na exekuci	28
3.4 Úprava předmanželských (svatebních) smluv v odlišných kulturních společnostech.....	29
3.4.1 Svatební smlouvy v židovském světě – ketuba	29
3.4.1.1 Židovská svatba	29
3.4.1.2 Židovská svatební smlouva – ketuba	29
3.4.2 Svatební smlouvy v arabském světě	31
3.4.2.1 Islámská svatba	31
3.4.2.2 Islámská svatební smlouva	31
4. Analytická část.....	32

4.1	Stručný přehled <i>současného stavu a vývoje</i> sňatečnosti a rozvodovosti v období let 2001 – 2011 dle statistik ČSÚ	32
4.2	Vzorová předmanželská smlouva	34
4.2.1	Průběh rozvodu a případné komplikace pro fiktivní vzorový pár	36
4.3	Výsledky dotazníkového šetření	39
4.3.1	Obecné výsledky dotazníkového šetření	39
4.3.2	Vybrané výsledky konkrétních skupin respondentů a postoje jednotlivých skupin k uzavírání PS	41
4.3.2.1	Ženatí/vdané	41
4.3.2.2	Rozvedení	42
4.3.2.3	Vdovec/vdova	42
4.3.2.4	Lidé plánující svatbu do 1 roku	42
4.3.2.5	Svobodní	43
4.3.3	Specifikace respondentů, kteří PS uzavřeli, či nikoliv a jejich zpětné hodnocení tohoto rozhodnutí	44
5.	Závěr	46
6.	Seznam použitých zdrojů	48
7.	Přílohy	50
7.1	Smlouva o vypořádání vzájemných majetkových vztahů	50
7.2	Dotazník	53

Seznam obrázků

Obrázek 1: Židovská svatební smlouva - KETUBA	30
---	----

Seznam tabulek

Tabulka 1: Vývoj sňatečnosti a rozvodovosti v letech 2001 - 2011	33
Tabulka 2: Složení respondentů, kteří litují svého rozhodnutí neuzavřít PS	44

Seznam grafů

Graf 1: Složení respondentů dle stupně dosaženého vzdělání	39
Graf 2: Složení respondentů dle aktuálního stavu	40
Graf 3: Svobodní respondenti podle svého postoje k uzavření PS	43

1. Úvod

Otázky a skutečnosti týkající se našeho majetku, majetku našich předků a potomků často jsou, byly a zřejmě i nadále budou dosti „ožehavými“. Jak se říká – „Peníze vládnu světem“. Pro značné procento lidí jsou peníze a jejich majetek velmi důležitými. Pomáhají k vytváření určitého postavení ve společnosti, získávání společenského statusu i možností k prosazování životních cílů.

Není proto divu, že majetkové poměry bylo nutné uspořádat již v minulosti. Konkrétně myšleno jejich uspořádání mezi manželi po uzavření manželství. V minulosti samozřejmě k těmto dohodám nebylo nutné sepisování smluv, ale stačily pouze ústní dohody v přítomnosti svědků, přičemž jejich nedodržení znamenalo ztrátu cti ve společnosti. Postupně ale dohody nabývaly písemné formy a byly více upravovány zákony. Neboli – „Co je psáno, to je dáno.“

Upravování těchto majetkových poměrů prošlo různými změnami. Samotná možnost uzavírání předmanželské smlouvy je v našem právním systému poměrně „mladým počinem“. Z toho důvodu není úplně špatné přiblížit si, o co se vlastně jedná. Takové úpravy, které jsou platné v našem právním řádu, nemusí ovšem platit v jiných zemích. Zajímavé je pozorovat, jakými změnami v této oblasti prošlo nejen české právo, ale také jaký vývoj byl zaznamenán v právu římském, ze kterého naše české právo vychází, a i v této práci je vidět, jaká zde existuje podoba.

Velmi zajímavé je i to, jakou podobu mají předmanželské – nebo jinak řečeno svatební smlouvy v jiných kulturách. Zatímco v České republice je předmanželská smlouva uzavřena poměrně prostou formou notářským zápisem bez jakýchkoliv ozdob, jiné kulturní společnosti si na vizuální podobě svatební smlouvy velmi zakládají a uzavřená smlouva (například barevně navržená) je poté v jejich rodině velmi ceněna a vystavována například jako v českých domácnostech vzácné obrazy.

Jelikož uzavírání předmanželských smluv není zatím v našem státě příliš rozšířené, ale stále častěji o něm slyšíme prostřednictvím médií či přátel a známých, pojďme si společně trochu objasnit, co vše se tohoto právního úkonu týká, jaké skutečnosti jsou k němu vázány, jaký byl jeho vývoj, a promyslet si, zda třeba i nás osobně by se jednou mohl týkat.

2. Cíl a metodika práce

2.1 Cíl práce

Cílem této bakalářské práce je nastínit náležitosti, výhody a v neposlední řadě praktické využití předmanželské smlouvy. Cílem práce je také zaměřit se na vývoj úprav majetkových poměrů (a částečně rodinných vztahů) mezi manželi v historii i v současnosti a představit, jaká pravidla fungovala v římském právu, které bylo základem práva českého. Záměrem je hlavně poukázat na vývojové změny, kterými české právo v tomto směru prošlo, a upozornit na přechod od systému, který byl silně založen na pravidlech kanonického práva, k právnímu systému, který má jasně stanovená pravidla, ale partnerům je poskytována značná volnost v rozhodování o formě sňatku, trvání manželství a hlavně v možnosti uzavírání smluv, které upravují jejich majetkové poměry dle jejich přání a požadavků. Tato bakalářská práce má tedy popsat, jak mohou partneři své majetkové poměry prostřednictvím předmanželské smlouvy upravit, předejít tak možným komplikacím v budoucnu a jaká pravidla jsou poté dodržována v případě rozvodu, který může být uzavřením předmanželské smlouvy a dalších smluv značně zjednodušen.

Cílem práce je též zjistit alespoň částečně obecné povědomí o této oblasti prostřednictvím dotazníkového šetření.

2.2 Metodika práce

Bakalářská práce byla zpracována na základě shromáždění, prostudování a zpracování příslušné literatury a konkrétních zákonů za doplnění povědomí prostřednictvím internetových zdrojů. V první části práce je deskriptivní metodou popisován vývoj majetkových a též z části rodinných uspořádání v římském a českém právu, předmanželská smlouva, společné jmění manželů a svatební smlouvy jiných kulturních společností.

Pro zpracování praktické části této práce byly využity konzultace s JUDr. Radkou Hunjan Koblihovou, asistentkou soudce Vrchního soudu v Praze, která poskytla cenné informace a materiály (smlouvy) pro její sepsání a porozumění dané problematice.

V neposlední řadě bylo do praktické části práce zakomponováno dotazníkové šetření. Vytvořený dotazník, posloužil pro zmapování toho, jak moc jsou mezi jednotlivými věkovými skupinami předmanželské smlouvy uzavírány, a jaké mají

jednotlivé věkové skupiny znalosti a povědomí o předmanželských smlouvách a záležitostech, které se jich týkají. Na základě 236 respondentů byly získány zajímavé výsledky, jež jsou na konci bakalářské práce popsány.

3. Teoretická východiska

3.1 Historie úprav majetkových vypořádání mezi manželi

3.1.1 Rodinné uspořádání a majetková vypořádání mezi manželi v římském právu rodinném

3.1.1.1 Postavení otce a ostatních členů římské rodiny

Princip římských velkorodin, neboli konsorcií, byl v Římě postaven na zcela patriarchálním principu. Tento model, který se v této podobě zachoval až do konce římské republiky, stavěl pozici otce (*paterfamilias*¹) nad ostatní členy římské individuální rodiny (*familia*).²

Paterfamilias jakožto hlava rodiny byl jejím jediným právně způsobilým členem (tato právní způsobilost byla označována jako *sui iuris*) a měl absolutní a také doživotní moc nad svou manželkou (*manus*), nad svými dětmi (*patria potestas*) a nad veškerým majetkem (*mancipium*).

Za nejdůležitější z otcových pravomocí byla považována *patria potestas* (moc nad dětmi), která s sebou přinášela hned několik oblastí, ve kterých měl hlavní slovo. Otec tak mohl rozhodovat o životě a smrti dítěte (*ius vitae necisque*) - (kde však musel v závažnějších případech vyslechnout též názor nejbližších), připadalo mu též právo odložit novorozeně (*ius exponendi*), vydat provinilé dítě poškozenému (*ius noxae dandi*), prodat dítě do otroctví nebo do osobní závislosti (*ius vendendi*) – (kdy ovšem po trojnásobném prodeji dítěte došlo k celkovému zániku otcovské moci), a požadovat dítě na tom, kdo jej zadržoval (*ius vindicandi*).

Ostatní členové rodiny, tj. děti a manželka měli plná práva v právu trestním a ústavním, jinak byli ovšem na svých právech značně omezeni – byli na otci zcela soukromoprávně závislí a procesně nezpůsobilí. Například, chtěl-li syn (*filiusfamilias*) uzavřít manželství, musel k tomu získat otcův plný souhlas (i on poté nabýval práva nad svou manželkou a budoucími dětmi). Syn mohl též nabývat majetku, ale ten spravoval výlučně jeho otec, neboť vše spadalo do majetku rodinného. Syn tak mohl hospodařit

---

¹ Hlava rodiny a nejstarší mužský ascendent (po smrti otce se jím stával nejstarší syn)

² *Familia* – římské individuální rodiny, které se postupně oddělovali z konsorcií; každá individuální *familia* byla nezávislý, soběstačný a organizovaný právní svazek, zahrnovala všechny členy rodiny a veškerý její majetek (také otroky)

většinou jen s určitou částí majetku³, určenou otcem. Ve skutečnosti horší postavení v rodině měla dcera (filiafamilias) a manželka (materfamilias) – její označení bylo bráno spíše za čestné.

3.1.1.2 Římské manželství

„Římské manželství (matrimonium) nebylo právní smlouvou, nýbrž pouhou společenskou skutečností, na niž se však vázaly důležité účinky právní.“⁴

Podmínkou vzniku manželství bylo oboustranné oprávnění (conubium) uzavřít právoplatné manželství s osobou opačného pohlaví (toto právo se netýkalo do roku 445 př.n.l. plebejů). Důležitým byl vzájemný souhlas manželů a jejich trvalé soužití, jehož cílem bylo založení rodiny – budoucí potomci podléhali otcově moci a stávali se jeho přímými dědici. V počátcích manželství musela žena dokonce složit úmluvu, v níž se podrobovala mužově moci.

Samotnému manželství předcházelo zasnoubení (sponsalia), které bylo pro obě strany závazné a jeho nesplnění by znamenalo náhradu škody!

„Pro faktickou povahu římského manželství nebyl pojmově možný rozvod.“⁵

Římské manželství mohlo skončit buď oboustranným dobrovolným skončením soužití, nebo jednostranným prohlášením, což znamenalo většinou zapuzení manželky. Ve skutečnosti byl ale zánik manželství značně omezen nejen předpisy, ale také mravy. Aby tak mohlo skončit manželství (matrimonium cum manu), které bylo založeno konfareací, musel být uskutečněn akt opačný – diffarreatio.

Součástí manželství se stávalo také věno (dos).

„Při značném množství rozvodů pronikala snaha hmotně zabezpečit manželku pro případ, že její manželství skončí.“⁶

Věno mohlo být tedy darováno manželce jejími nejbližšími příbuznými nebo jejím paterfamilias.

Důležitou povinností manželky byla věrnost jejímu manželovi – byla-li přistižena in flagranti, hrozilo jí i danému muži na místě zabití – s obdobnou formou „potrestání“

---

³ Původně majetek - peculium neboli dobytek

⁴ BARTOŠEK, Milan. *Dějiny římského práva*. 2. vyd. Praha: Academia, 1995. str. 153

⁵ BARTOŠEK, Milan. *Dějiny římského práva*. 2. vyd. Praha: Academia, 1995. str. 154

⁶ BARTOŠEK, Milan. *Dějiny římského práva*. 2. vyd. Praha: Academia, 1995. str. 158

manželky a jejího milence se setkáváme i v českém právu v následující kapitole. Manžel, který již byl v manželství, nesměl uzavřít další.

3.1.1.3 Pozdější vývojové změny v postavení členů římské rodiny a změny v římském matrimoniu

Příliv společenských změn nutně přinášel i změny v římském manželství a rodině. Pravomoce otce rodiny se zužovaly, zpočátku tedy jeho moc zůstávala, ovšem s určitými omezeními (hlavně ve prospěch dětí). V průběhu se otcova moc stávala pouze ochranou a dozorem nad nedospělými dětmi – otec mohl trestat jen menší provinění a i tato jeho moc měla plnoletostí dítěte končit. Dospělí synové se mohli lépe zapojovat do hospodářství, získávat majetek a *peculium* bylo také více považováno za jejich majetek (v pozdějším období tak bylo chápáno zcela). Ženy získávaly větší pole působnosti v jejich majetkoprávním postavení.

K jistému vývoji došlo i v římském zasnoubení, které se postupem času stávalo nezávazným a neformálním a bylo ho tudíž možné kdykoliv zrušit bez jakýchkoliv náhrad vzniklé škody. Od 4. století ale jeho nezávaznost opět pominula a jeho účinky byly téměř připodobněny k manželství! Novou překážkou manželství se postupně stávalo také švagrovství (*adfinitas*) – tedy příbuzenský vztah manželů v přímé linii. Samotné manželství začínalo být postupně chápáno více jako právní vztah. Jeho předpokladem byl nadále partnerský souhlas, ale nově také sepsání věnných dokladů, které byly brány jako důkaz uzavření manželství. Změny se týkaly i ukončení manželství, jež mohlo vzejít též z iniciativy manželky. Pro rozvod byly ale obecně uznávané důvody, které měly být splněny, když byl rozvod požadován. Jako nepřípustné ovšem připadalo zpočátku *concubinatus* neboli společné soužití muže a ženy, kteří nebyli v manželském svazku, a jejich cílem nebylo založení rodiny, nýbrž pouze uspokojování jejich sexuálních potřeb. Konkubinát se ale za předpokladu, že k samotnému uzavření manželství nedošlo jen z důvodu rozličného postavení muže a ženy, udržel (jejich děti ovšem byly nemanželské).⁷

---

⁷ BARTOŠEK, Milan. *Dějiny římského práva*. 2. vyd. Praha: Academia, 1995. str. 151-165

3.1.2 Rodinné uspořádání a majetková vypořádání mezi manželi v českém právu rodinném

3.1.2.1 Situace do roku 1945

Instituce manželství byla v českém feudálním právu utvářena pod vlivem církve – tedy kanonického práva, které tvořilo základ této instituce až do roku 1949. Manželské a rodinné vztahy spadaly pod moc církve již od roku 1039, kdy tak bylo stanoveno v Břetislavových Dekretech. Rovněž případné spory v manželství řešily také církevní soudy (spory mezi manželi se týkaly hlavně nedodržení manželského slibu). Manželství vznikalo sňatkem, jenž byl uzavřený před církví, a platila jeho nerozlučnost („*co Bůh spojil, člověk nerozlučij*“⁸) a monogamie! K zániku manželství mohlo dojít pouze v případě jeho prohlášení za neplatné (přesně stanovené důvody) nebo smrtí jednoho z manželů.

*„Teprve v době stavovské v církvi kališnické a ostatních protestantských církvích byl zásadně možný rozvod manželství.“*⁹

Manželka byla svému manželovi podřízená a byla mu též povinna přinášet do manželství věno. Bylo po ní požadováno, aby byla svému manželovi absolutně věrná. Porušení této povinnosti bylo stíháno církevním soudem a rovněž i samotným manželem, který měl právo při „dopadení“ na místě zabít svou manželku i jejího milence!

*„Věno nevěsty byl majetek, peníze, statky, které žena přinášela do manželství a které se stávaly vlastnictvím manžela, jenž s tímto majetkem neomezeně disponoval.“*¹⁰

Manželka měla na věno právo a rodina jí ho mohla neposkytnout jen v přesně stanovených případech (například, kdyby se dcera provdala bez jejich souhlasu). Pevně stanovená výše věna tvořila totiž předmět smlouvy mezi rodinou budoucí manželky a samotným ženichem. Právě jemu též náležela pravomoc domáhat se věna soudně.

Kromě nevěstěného věna, které vnášela do manželství manželka a které získala od své rodiny, sehrávalo značnou roli v manželství i věno vdovské. Vdovské věno bylo tvořeno majetkem, které mělo po smrti manžela připadnout manželce. Ta byla také chráněna před jeho vynuceným vzdáním se ve prospěch svého chotě. Vycházelo se totiž z předpokladu, že žena je v podstatě „vězněm“ svého manžela a nemá tedy svobodu ve

---

⁸ MALÝ, K. *České právo v minulosti*. 1. vyd. Praha: Orac, 1995. str. 76

⁹ MALÝ, Karel. *Dějiny českého a československého práva do roku 1945*. 3. vyd. Praha: Linde, 2005. str. 124

¹⁰ MALÝ, Karel. *Dějiny českého a československého práva do roku 1945*. 3. vyd. Praha: Linde, 2005. str. 125

svém rozhodování – a právě svoboda rozhodování je podstatou uzavírání smluv – zde tedy darovací.¹¹

„I když tedy žena kupř. darovala část či celé vdovské věno, stačilo, aby po smrti prohlásila „co jsem učinila, učinila jsem jako vězeň může svého“ a darování bylo neplatné.“¹²

Jestliže se stalo, že do roka po uzavření manželství zemřela manželka, tak manželovi zůstávalo celé její věno. V opačném případě – zemřel-li manžel, bylo manželce celé její věno a majetek, který vložila do manželství, vráceno.

Důležitým faktorem pro uzavření manželství byl souhlas rodičů s uzavřením sňatku. V případě, že by k němu nedošlo, neměli by budoucí manželé nárok na dědictví po rodičích.

Celé manželské a rodinné právo bylo v průběhu celého rakouského císařství upravováno občanským zákoníkem (§44 – 136)¹³ – základ plynul z práva kanonického. Důležitým aspektem bylo nejen to, že manželé se sňatkem zavazují k jistým vzájemným povinnostem, ale také to, že platí, že jim v manželství nebrání zákonné překážky, jako například duševní poruchy, rozdíly v náboženství nebo příbuzenský vztah. Až do roku 1867 též platilo, že k uzavření manželství musel být vydán politický konsens (souhlas orgánů veřejné správy). Ženich, který žádal o tento souhlas, musel být například mravný a také schopný zajistit svou budoucí rodinu.

V období kapitalismu bylo možné zrušení manželství buď taktéž prohlášením za neplatné, smrtí jednoho z manželů či prohlášením za mrtvého nebo rozlukou. Pro katolíky byla ale rozluka zakázána. Povolen však byl „rozvod od stolu a lože“, kdy spolu manželé již nemuseli společně žít, ale manželství stále trvalo a museli si zůstat věrní. K dalším podstatným změnám došlo v období Bachovského absolutismu. V té době byl zaveden konkordát a byla tedy obnovena moc církevních soudů nad manželskými spory a otázkami. Po pádu konkordátu byly ale již zavedeny civilní sňatky, které přinášely pro snoubence možnost si vybrat – církevní nebo civilní sňatek (který se jevil jako možnost i v případě, že církevní nemohl být například z jistých náboženských důvodů uzavřen).

V roce 1919 došlo k zavedení Rozlukového zákona (č.320/1919 Sb. z. a n.), který znamenal sjednocení úpravy uzavírání manželství v českých zemích a na Slovensku. Týkal

---

¹¹ MALÝ, Karel. *České právo v minulosti*. 1. vyd. Praha: Orac, 1995. str. 77

¹² MALÝ, Karel. *Dějiny českého a československého práva do roku 1945*. 3. vyd. Praha: Linde, 2005. str. 125

¹³ MALÝ, Karel. *České právo v minulosti*. 1. vyd. Praha: Orac, 1995. str. 211

se hlavně rozluky, překážek manželství a způsobů uzavírání manželství. Podstatným krokem bylo zavedení fakultativního civilního sňatku, který v českých zemích znamenal náhradu církevního sňatku sňatkem civilním. Na Slovensku platila možnost volby mezi těmito dvěma způsoby uzavírání manželství.

3.1.2.2 Situace po roce 1945

V roce 1948 byla zahájena reforma rodinného práva. Podstatnou změnou bylo to, že došlo ke zrovnoprávnění manželů! Dále byla taktéž zrušena otcovská moc nad dětmi, byly stanoveny podmínky rozvodu manželství, zrovnoprávněny děti nemanželské s dětmi legitimními a byl vytvořen institut majetkového společenství manželů.

„Manželství a rodina byly chápány jako společenská jednotka, jejíž účel a funkce jsou podřízeny zájmům veřejnosti, resp. státu.“¹⁴

Významnou roli sehrával v rodinném a manželském právu také stát, který měl ať už přímo, nebo nepřímo na manžele působit. Cílem bylo udržení fungujících rodinných vztahů, takže se hojně využívalo různých půjček pro manžele, či podpor.

3.1.2.2.1 Zákon o právu rodinném (ZPR) – 265/1949Sb.

Hlavním cílem tohoto zákoníku bylo provést reformu stávajícího modelu rodiny po stránce sociální i právní, nebo případně sestavit model zcela nový. Došlo k založení zákonného majetkového společenství manželů, jež bylo tvořeno majetkem obou manželů, nabytým během trvání manželství. Dále platilo, že postavení manželů k společnému majetku (ale také k výchově jejich dětí – tzn., že moc otcovská již neplatila a na jejím místě stála moc rodičovská) je rovnocenné – moc nad manželkou už také neplatila. Zaveden byl také obligatorní občanský sňatek, k jehož uzavření docházelo před příslušným národním výborem. Zákon o právu rodinném se postaral i o stanovení rozvodu jakožto institutu, který ukončoval manželství (důvodem pro rozvod ale musel být dlouhodobý rozvrat v manželství, vinu na jeho rozvratu museli nést oba manželé – nebylo možné rozvést manželství tehdy, kdy jeden z manželů za rozvrat nemohl a ani s rozvodem nesouhlasil).

---

¹⁴ KUKLÍK, Jan a kol. *Dějiny československého práva 1945 – 1989*. 1. vyd. Praha: Auditorium, 2011. str. 380

3.1.2.2 Zákon o rodině (ZOR) – 94/1963 Sb.

Zákon o rodině měl představovat v první řadě hlavně novelu zákona o právu rodinném. Nakonec došlo k sestavení zákoníku nového, navazujícího na starý. K jakým tedy došlo změnám? Například rodičovská moc, která v ZPR nahrazovala moc otcovskou, byla nyní nazývána jako práva a povinnosti rodičů. Termín poručnictví byl nahrazen novým termínem – opatrovnictví. V neposlední řadě došlo k zesílení pravomocí národních výborů v oblasti společenské kontroly výchovy dětí. Zákon o rodině se tedy zabývá manželstvím, vztahy mezi rodiči a dětmi a též výživným.

Podle těchto dvou zákonů se rodinné právo odvíjelo až do roku 1989.

Roku 1964 byla přesunuta úprava majetkovým vztahů opět do občanského zákoníku a pro majetkové vztahy byl zaveden pojem bezpodílové spoluvlastnictví manželů.

3.2 Současná podoba předmanželské smlouvy v českém právním systému

Předmanželská smlouva¹⁵ je v současnosti stále více užívaným pojmem. Její výhoda tkví v tom, že partneři jejím prostřednictvím mohou upravit své majetkové vztahy a předejít tak možným budoucím komplikacím a rozporům, které by v případě rozvodu mohly nastat. Výhodná je zvláště pak pro lidi, kteří například v budoucnu očekávají větší příjmy nebo vznik závazků. V předmanželské smlouvě mohou své společné jmění manželů upravit i tak, aby nedošlo k ohrožení partnera, a případné vyrovnání proběhlo co nejrychleji.

3.2.1 Založení předmanželské smlouvy

3.2.1.1 Vznik manželství jako předpokladu uzavření předmanželské smlouvy

Předpokladem pro uzavření předmanželské smlouvy je vznik manželství¹⁶.

---

¹⁵ Dříve svatební smlouva, platí též název rodinná smlouva

¹⁶ Podmínky vzniku manželství upravuje Zákon o rodině a podmínky vzniku předmanželské smlouvy jsou stanoveny v Občanském zákoníku

„Manželství se uzavírá svobodným a úplným souhlasným prohlášením muže a ženy o tom, že spolu vstupují do manželství učiněným před obecním úřadem pověřeným vést matriku, popřípadě úřadem, který plní jeho funkci, nebo před orgánem církve nebo náboženské společnosti oprávněné k tomu zvláštním předpisem, a to veřejně a slavnostním způsobem v přítomnosti dvou svědků.“¹⁷

Každopádně i pro uzavření manželství jsou stanoveny dané podmínky a překážky, které jeho vzniku brání.

3.2.1.1.1 Překážky uzavření manželství

Pro uzavření manželství musí být splněny podmínky, které si klade český právní řád. V případě, že by nebyly dodrženy, manželství by nemohlo být uzavřeno.

Důležitým aspektem je předpoklad monogamie, kdy jeden muž může být v manželském svazku pouze s jednou ženou. Zakázáno je též uzavírat manželství v přímé příbuzenské linii (mezi sourozenci). Obecně platí, že do manželství mohou vstupovat zletilé osoby, tj. starší 18 let, které jsou způsobilé k právním úkonům. Existuje zde však i možnost povolení uzavření manželství osobám starším již 16 let, tedy nezletilým. V takovém případě povoluje uzavření manželství soud. Pokud je takto povoleno, musí být ještě přezkoumána způsobilost nezletilce k uzavření předmanželské smlouvy, pokud má na jejím založení zájem.

Dalším “problémem” je právní způsobilost jedince. Pokud je zcela zbaven způsobilosti k právním úkonům, znamená to, že nemůže uzavřít manželství ani předmanželskou smlouvu. Je-li osoba ve své způsobilosti k právním úkonům omezena, o možnosti uzavření manželství rozhoduje soud. V otázce uzavření předmanželské smlouvy je zapotřebí individuálního posouzení, i když její uzavření není příliš pravděpodobné. Překážkou pro vstup do manželství může být duševní porucha jedince, která může vézt k omezení nebo zbavení právní způsobilosti. Soud v takovém případě rozhoduje o vlivu nemoci a její slučitelnosti s manželstvím či předmanželskou smlouvou.

---

¹⁷ HOLUB, Milan., BIČOVSKÝ, Jaroslav., POKORNÝ, Milan. *Společné jmění manželů*. 2. vyd. Praha: Linde, 2009, str. 38

Osoba, která sama předmanželskou smlouvu uzavřít nemůže, může ale využít možnost zákonného zástupce.

3.2.1.2 Vznik předmanželské smlouvy

Uzavírání předmanželských smluv u nás bylo možné až do roku 1950. Právě tohoto roku ovšem nabyl platnosti výše zmíněný zákon o právu rodinném a uzavírání předmanželských smluv nebylo možné.

„Možnost smluvních modifikací bezpodílového spoluvlastnictví manželů přinesla až novela občanského zákoníku provedená zákonem č. 509/1991 Sb.“¹⁸

Možnost uzavírat znovu předmanželskou smlouvu přišla ale až v roce 1998 zákonem č. 91/1998 Sb.

„Nově formulované ustanovení § 143a odst. 3 založilo právo muže a ženy, kteří chtějí vstoupit do manželství, upravit smlouvou své budoucí majetkové vztahy v manželství formou notářského zápisu obdobným způsobem, jimž mohou manželé (ve spojení s § 143a odst. 2) modifikovat společné jmění manželů.“¹⁹

Samotný vznik předmanželské smlouvy je podmíněn notářským zápisem – pouze touto formou může tedy předmanželská smlouva vzniknout. Předmanželskou smlouvu sepisuje notář, který je většinou schopen poradit, jakým nejhodnějším způsobem je vhodné smlouvu sestavit. Samozřejmě tento akt není zadarmo. Ceny předmanželské smlouvy se může pohybovat od 3000 do 6000, ale může toto rozmezí i přesáhnout - záleží na konkrétní situaci. Evidenci předmanželských smluv spravuje notářská komora a zapsání předmanželské smlouvy do centrální evidence je pravomocí notáře. Tento seznam předmanželských smluv je veden v elektronické podobě, ale je neveřejný.

3.2.2 Náležitosti předmanželské smlouvy

Předmanželská smlouva musí splňovat jisté podmínky, jako je tomu u všech typů smluv. Pokud by dané náležitosti nebyly splněny, smlouva by nebyla platná. Uvedeme si tedy, které náležitosti musí předmanželská smlouva v notářském zápisu obsahovat:

---

¹⁸ DVOŘÁK, Jan., SPÁČIL, Jiří. *Společné jmění manželů v teorii a judikatuře*. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. str. 189

¹⁹ DVOŘÁK, Jan., SPÁČIL, Jiří. *Společné jmění manželů v teorii a judikatuře*. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. str. 190

- a) místo, den, měsíc a rok úkonu,
- b) jméno a příjmení notáře a jeho sídlo,
- c) jméno, příjmení, bydliště a rodné číslo, není-li, datum narození účastníků a jejich zástupců, svědků, důvěrníků a tlumočnicků,
- d) prohlášení účastníků, že jsou způsobilí k právním úkonům,
- e) údaj, jak byla ověřena totožnost účastníků, svědků, důvěrníků a tlumočnicků,
- f) obsah úkonu,
- g) údaj o tom, že byl zápis po přečtení účastníky schválen,
- h) podpisy účastníků nebo jejich zástupců, svědků, důvěrníků a tlumočnicků,
- i) otisk úředního razítka notáře a jeho podpis. ²⁰

3.2.3 Změny v předmanželské smlouvě

Samozřejmě manželé mají možnost rozsah svého společného jmění manželů (dále jen SJM) v předmanželské smlouvě upravit. Je možné jej zúžit (o zúžení může rozhodnout i soud) až na věci, jež představují obvyklé vybavení domácnosti, nebo naopak rozšířit i o složky, které do něj automaticky nespádají. Také mohou dobu vzniku SJM odložit až ke dni zániku manželství a je též možné změnit zákonnou úpravu správy SJM.

„Když si všimneme znění § 143a odst. 1 OZ, shledáme, že je tam užito dokonavého tvaru „rozšířit nebo zúžit“ a nikoli nedokonavého „zuzovat nebo rozšiřovat.“²¹

Výše zmíněná citace vyjadřuje potřebu vytvoření jisté stability a zamezení častým úpravám SJM, jež by mohly být spekulativní. Ovšem je nutno počítat i s možností, že manželé budou chtít rozsah svého SJM upravit již v době trvání manželství – v takovém případě je nutné zmínit, že daná úprava nemá vliv na již existující vlastnictví a působí pouze do budoucna. Možnost této úpravy je ale možná.

Pokud se partneři rozhodnou pro zúžení svého SJM takovou formou, že zvolí odložení vzniku jejich SJM až ke dni zániku jejich manželství (zcela či zčásti), může být vysvětlení následující: partneři plánující manželství jednoduše nemají zájem na vzniku zákonného rozsahu SJM, jeho odkladem až ke dni zániku manželství bude tak jejich SJM tvořeno jen běžným vybavením domácnosti a jinak nebudou společně nabývat.

---

²⁰ Zákon č. 358/1992 Sb., Zákon České národní rady, o notářích a jejich činnosti (notářský řád)

²¹ HOLUB, Milan., BIČOVSKÝ, Jaroslav., POKORNÝ, Milan. *Společné jmění manželů*. 2. vyd. Praha: Linde, 2009. str. 45

3.3 Společné jmění manželů

Důležitým krokem pro vznik SJM byl zmiňovaný zákon č. 91/1998 Sb., jehož prostřednictvím právě společné jmění manželů nahradilo bývalé bezpodílové spoluvlastnictví manželů a jeho právní úpravu platnou až do onoho roku 1998.

Již víme, že předpokladem vzniku SJM je uzavření manželství, neznamená to však, že manželé musí sdílet společnou domácnost. SJM však vzniká vždy.

„Nelze prostě uzavřít manželství, s nímž by nebyl spojen vznik společného jmění manželů, byť i v pozměněném rozsahu nebo s odložením vzniku až ke dni zániku manželství.“²²

3.3.1 Co všechno tvoří a netvoří společné jmění manželů

3.3.1.1 Věci spadající do společného jmění manželů

„V ustanovení §144 OZ je nyní nově stanovena právní domněnka, že není-li prokázán opak, má se za to, že majetek nabytý a závazky vzniklé za trvání manželství tvoří společné jmění manželů.“²³

Obecně můžeme tedy říci, že obsah společného jmění manželů tvoří prostředky, které jeden z manželů nebo oba po dobu trvání svého manželství nabyli (viz dále). Oproti bezpodílovému spoluvlastnictví do SJM spadají ale také závazky (půjčka), které v době trvání manželství vznikly jednomu či oběma manželům. Samotná výše zmíněná možná úprava SJM byla také zavedena nově.

Zákonem č. 91/1998 Sb. je SJM upraveno takto:

„§ 143

(1) Společné jmění manželů tvoří:

(a) Majetek nabytý některým z manželů nebo jimi oběma za trvání manželství, s výjimkou majetku získaného dědictvím nebo darem, majetku nabytého jedním z manželů za majetek náležející do výlučného vlastnictví tohoto manžela, jakož i věci, které podle své povahy slouží osobní potřebě jen jednoho z manželů, věci vydaných v rámci předpisů o restituci majetku jednoho z manželů, který měl

²² HOLUB, Milan., BIČOVSKÝ, Jaroslav., POKORNÝ, Milan. *Společné jmění manželů*. 2. vyd. Praha: Linde, 2009. str. 37

²³ HOLUB, Milan., BIČOVSKÝ, Jaroslav., POKORNÝ, Milan. *Společné jmění manželů*. 2. vyd. Praha: Linde, 2009. str. 33

vydanou věc ve vlastnictví před uzavřením manželství anebo jemuž byla věc vydána jako právnímu nástupci původního vlastníka;

(b) Závazky, které některému z manželů nebo oběma manželům společně vznikly za trvání manželství, s výjimkou závazků, týkajících se majetku, který náleží výhradně jednomu z nich, a závazků, jejichž rozsah přesahuje míru přiměřenou majetkovým poměrům manželů, které převzal jeden z nich bez souhlasu druhého.

(2) Stane-li se jeden z manželů za trvání manželství společníkem obchodní společnosti nebo členem družstva, nezakládá nebytí podílu, včetně akcií, ani nabytí členských práv a povinností členů družstva, účast druhého manžela na této společnosti nebo družstvu, s výjimkou bytových družstev.²⁴

Jednotlivé složky SJM se dají blíže specifikovat a třídit dle jejich povahy, jež může být pohyblivá nebo stabilnější. Mezi relativně stabilní složky řadíme pozemky či stavby (rodinný domek, chata), věci trvalejší domácí potřeby (nábytek, pračka, lednička), dále také motorová vozidla, velmi stabilní skupinu drahých kovů a zlata a též se sem řadí například záměrně tvořené sbírky. Zvláštní skupinu tvoří samotné hotové peníze. Naopak předměty denní potřeby (potravin) řadíme do pohyblivé složky SJM.

Mezi zdroje SJM patří hlavně výkony ze závislé činnosti nebo z činnosti podnikatelské jednoho nebo obou manželů, dále výnosy společného majetku a také majetek, který je prostřednictvím nebo pomocí těchto zdrojů nabytý.²⁵ Konkrétně sem spadají například mzdy, důchodové a nemocenské dávky, výhry ze sázek, pojistná plnění atd.

3.3.1.2 Co naopak nepatří do SJM

„a) věci, které nemůže občan nabyt (extra commercium),

b) věci nabyté v době, kdy v manželství společné jmění neexistuje.

K tomu přicházejí věci, o kterých stanoví §143 OZ výslovně, že do společného jmění nenáleží. Jsou to

c) věci získané dědictvím,

---

²⁴ HOLUB, Milan., BIČOVSKÝ, Jaroslav., POKORNÝ, Milan. *Společné jmění manželů*. 2. vyd. Praha: Linde, 2009. str. 49

²⁵ DVOŘÁK, Jan., SPÁČIL, Jiří. *Společné jmění manželů v teorii a judikatuře*. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. str. 61

- d) věci získané darem,
- e) věci sloužící podle své povahy osobní potřebě jen jednoho z manželů,
- f) věci vydané v rámci předpisů o restituci majetku jednomu z manželů, který měl vydanou věc ve svém vlastnictví před uzavřením manželství, anebo jemuž byla věc vydána jako právnímu nástupci původního vlastníka.²⁶

V případě dědění se jedná jak o dědictví ze zákona, tak i ze závěti. V otázce věci sloužících podle své povahy osobní potřebě jen jednoho z manželů je důležité dodržovat obě tyto charakteristiky. Ne všechny věci osobní potřeby musejí totiž vždy sloužit potřebě jen jednoho z manželů!²⁷

3.3.2 Správa společného jmění manželů

Správa SJM je pro nakládání s ním velmi důležitá. I tuto oblast mohou partneři upravit podle svých požadavků.

„Právní úprava správy společného majetku manželů musí umožnit, aby každý manžel měl oprávnění podílet se na správě společného majetku, a současně musí stanovit určité meze, aby jeden manžel bez vědomí druhého majetek z majetkového společenství nevyvedl a nepoužil k uspokojení svých individuálních zájmů.“²⁸

Obecně platí, že manželé svůj společný majetek užívají, udržují, nakládají s ním. Je ale důležité rozlišovat, zda se v jeho správě jedná o obvyklou správu majetku, či nikoliv. V případě, že se jedná o obvyklou správu majetku, může ji vykonávat každý z manželů bez souhlasu druhého (jednalo by se například o běžnou opravu), jestliže ale nakládání s majetkem již do jeho obvyklé správy nespadá, je nutný pro toto nakládání souhlas obou manželů (například prodej věci). Pokud by ke správě majetku, která již přesahuje obvyklou správu, nedali souhlas oba manželé, právní úkon by byl neplatný – ne však absolutně, ale relativně.

---

²⁶ HOLUB, Milan., BIČOVSKÝ, Jaroslav., POKORNÝ, Milan. *Společné jmění manželů*. 2. vyd. Praha: Linde, 2009. str. 68

²⁷ HOLUB, Milan., BIČOVSKÝ, Jaroslav., POKORNÝ, Milan. *Společné jmění manželů*. 2. vyd. Praha: Linde, 2009. str. 49-72

²⁸ Dvořák, Jan., Spáčil, Jiří. *Společné jmění manželů v teorii a judikatuře*. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. str. 120

„Princip absolutní neplatnosti právního úkonu byl nahrazen v případě chybějícího souhlasu manžela neplatností relativní (§40a).“²⁹

Souhlas k právnímu úkonu může manžel/ka dodat i dodatečně.

Za typ správy majetku manželů, ke které je vždy zapotřebí souhlasu obou, je považováno podnikání se společným majetkem.

Správy SJM se týká v neposlední řadě i správa společných peněžních prostředků. Konkrétně jaká je tato správa, pokud jsou peníze uloženy na bankovním účtu? Paradoxem je, že pro založení účtu v bance nepotřebuje jeden manžel souhlas druhého. Banka se nezajímá o to, zda prostředky uloženy na účtu patří do SJM, nebo ne, a právě osoba, která účet založila, uložila na něj peníze a je uvedena v podpisových vzorech, je pro ni rozhodující. Tedy i za okolností, že na účtu jsou uloženy prostředky, které spadají do SJM obou manželů, může s těmito prostředky nakládat jen majitel/ka účtu, nikoli jeho/její manžel/ka. Řešením by se mohl zdát účet, jehož majiteli by byli oba manželé a všechny operace by museli vykonávat společně. Tato forma ale není běžnou.³⁰

3.3.3 Zánik společného jmění manželů

K zániku společného jmění manželů může dojít jak po skončení manželství, tak v jeho průběhu. Vzhledem k tomu, že SJM vzniká se vznikem manželství, analogicky s ním zaniká. Manželství tedy může skončit smrtí nebo prohlášením za mrtvého jednoho z manželů nebo rozvodem. SJM zaniká vždy dnem, kdy nabyde právní moci rozhodnutí o prohlášení za mrtvého nebo rozsudek o rozvodu.

V průběhu trvání manželství může dojít k zániku SJM buď byl-li prohlášen konkurzu na majetek jednoho z manželů nebo výrokem soudu o propadnutí majetku jednoho z manželů.

Po zániku SJM je nutné jej vypořádat, rozdělit mezi manžele. I po zániku SJM může ale nějakou dobu trvat, než k jeho vypořádání dojde. I v tomto mezidobí je nutné se SJM hospodařit! SJM v tomto období už ale ze svých zdrojů, zmíněných výše, nečerpá.

---

²⁹ DVOŘÁK, Jan., SPÁČIL, Jiří. *Společné jmění manželů v teorii a judikatuře*. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. str. 124

³⁰ DVOŘÁK, Jan., SPÁČIL, Jiří. *Společné jmění manželů v teorii a judikatuře*. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. str. 120-134

„I nadále oba manželé nebo bývalí manželé (popřípadě ten, kdo nastoupí na místo jednoho z manželů) užívají věci ve společném jmění manželů už zaniklém společně; věci se opotřebovávají i spotřebují, ale také udržují.“³¹

Pokud manželství zaniklo smrtí (nebo prohlášením za mrtvého) jednoho z manželů, vypořádává se SJM v dědickém řízení. Zaniklo-li manželství rozvodem, k vypořádání dojde na základě obecných ustanovení občanského zákoníku. Jestliže manželé rozsah svého SJM upravili, bude mezi je rozděleno jen to, na čem se domluvili.

Dle občanského zákoníku tak k vypořádání SJM může dojít dohodou manželů, soudním rozhodnutím vydaným na návrh manžela nebo zákonnou domněnkou.³² (To znamená, že pokud by do 3 let od zániku SJM nebylo toto jmění vypořádání, nastoupil by zákonem stanovený postup, jímž by bylo SJM vypořádáno.

3.3.3.1 Jak pohlíží insolvenční zákon na konkurz

Pravidla konkurzu vyhlášeného na majetek dlužníka upravuje insolvenční zákon. Soud o prohlášení konkurzu rozhoduje na návrh věřitele nebo dlužníka. Pokud je prohlášen konkurz, zaniká společné jmění dlužníka a jeho manžela.

Pokud si manželé smlouvou vyhradili vznik SJM až ke dni zániku manželství, má prohlášení konkurzu stejné účinky, jako kdyby manželství zaniklo. Po prohlášení konkursu musí tedy dojít k vypořádání SJM, jestliže došlo k jeho zániku kvůli prohlášení konkurzu a také v případě, že SJM bylo zaniklé už před vyhlášením konkurzu, ale nebylo vypořádáno. K vypořádání SJM po vyhlášení konkurzu dojde i tehdy, pokud bylo nevypořádané SJM smlouvou či rozhodnutím soudu zúženo. V případě, že nedošlo k vypořádání SJM (maximálně 3 roky) do okamžiku prohlášení konkurzu a tato lhůta má uplynout do 6 měsíců, staví prohlášení konkurzu plynutí této lhůty pro vypořádání SJM.³³

---

³¹ HOLUB, Milan., BIČOVSKÝ, Jaroslav., POKORNÝ, Milan. *Společné jmění manželů*. 2. vyd. Praha: Linde, 2009. str. 140

³² DVOŘÁK, Jan., SPÁČIL, Jiří. *Společné jmění manželů v teorii a judikatuře*. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. str. 201

³³ Zákon č. 182/2006 Sb., Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)

3.3.3.2 Jak pohlíží Občanský soudní řád na exekuci

Dojde-li k nařízení výkonu rozhodnutí nařízeného na návrh oprávněného – tedy osoby, vůči které má jeden z manželů nesplacený závazek, dohlíží soud na jeho provedení. K takové situaci může dojít poměrně snadno a to v případě, že jeden z manželů se zadluží a svým závazkům nedostává, nesplácí je.

Co se týká SJM, nastává problém, jelikož zákon doslova připouští, aby byl postižen i majetek, který do SJM spadá, a to pro závazky, které sice vznikly v době trvání manželství, ale z nichž je jeden z manželů vázán vůči věřiteli výlučně sám! Zákon totiž stanovuje fikci, kdy vychází pouze ze zákonného rozsahu SJM a nepřihlíží ke smlouvám, kterými byl rozsah SJM zúžen, nebo byl vyhrazen jeho vznik až ke dni zániku manželství. Reálně to tedy vypadá tak, že nařízením výkonu rozhodnutí může být postihnut i majetek, který ve skutečnosti do SJM vůbec nepatří. Jak se ale potom může bránit manžel/ka povinného, tedy toho, jež má dostát svým závazkům a splatit dluh? Pro tyto třetí osoby zde existuje jistá ochrana před fikcí o rozsahu SJM.

Jedná je o tzv. vylučovací neboli excindační žalobu, jejímž prostřednictvím se mohou třetí osoby bránit, pokud bylo zasazeno do jejich práv, byl postižen jejich majetek. Vylučovací žalobu třetí osoba podává proti oprávněnému ale pouze do doby, než dojde k dražbě nebo zpeněžení věci ve výkonu rozhodnutí. Pakliže je vylučovací žaloba úspěšná, výkon rozhodnutí je zastaven. Je tedy podstatné, aby se třetí osoby bránily vždy včas. Excindační žalobu může podat manžel/ka povinné osoby v případech, které jsou v Občanském soudním řádu přesně stanoveny. Jedná se o podmínku, že vymáhaná pohledávka vznikla ještě před uzavřením manželství. Další podmínkou je, že vymáhaná pohledávka vznikla povinné osobě sice v době trvání manželství, ale při používání majetku, který podle smlouvy o zúžení rozsahu SJM nebo smlouvy o vyhrazení jeho vzniku až ke dni zániku manželství nepatřil do SJM a oprávněné osobě byl v době vzniku vymáhané pohledávky obsah smlouvy znám. Třetí podmínkou je, že pohledávka vznikla povinnému při používání majetku, který náležel výhradně povinnému, protože jej nabyt před vznikem manželství, darem, dědictvím, restitucí,... – viz podkapitola 3.3.1.2 *Co naopak nepatří do SJM*. Za okolností, že k uzavření smlouvy o zúžení SJM či smlouvě

odkládající vznik SJM až ke dni zániku manželství došlo až po vzniku daného závazku, nemůže být excindační žaloba uplatněna.³⁴

3.4 Úprava předmanželských (svatebních) smluv v odlišných kulturních společnostech³⁵

3.4.1 Svatební smlouvy v židovském světě – ketuba

3.4.1.1 Židovská svatba

Pro židovský národ je svatební obřad a manželství velmi důležité. Jeho průběh se řídí pravidly judaismu – náboženstvím, které je Židy uznáváno. Židovské manželství je možné uzavřít buď mezi Židy, nebo také mezi Židem a konvertitou k judaismu. Samotný svatební obřad se může konat pod širým nebem, popřípadě v synagoze, a je při něm dodržován předem známý průběh.

Skládá se ze dvou souvisejících částí probíhajících po sobě - zasnub a samotného sňatku (koná se pod baldachýnem). Ženich daruje nevěstě za přítomnosti svědků prsten (zakončení zasnub), k sňatku je úzce vázáno sedm požehnání a závěrečné symbolické rozbití předmětu. Po obřadu tráví ženich s nevěstou určitý čas v soukromí. Následuje svatební hostina a sedmidenní oslavy svatby. Důležitou součástí svatebního obřadu je židovská svatební smlouva – ketuba.

3.4.1.2 Židovská svatební smlouva – ketuba

Svatební smlouva uzavíraná mezi Židy se nazývá ketuba (ketubah) a při svatebním obřadu jsou jejím předčítáním odděleny zasnuby od vlastního sňatku. Tato listina je psána aramejsky a představuje vlastně obdobu naší předmanželské smlouvy. Pro manželku představuje ketuba jistotu, záruku pro její zabezpečení po finanční stránce v budoucnu. Jsou v ní stanovena práva a závazky manželů.

---

³⁴ Zákon č. 99/1963 Sb., Občanský soudní řád

³⁵ Pro sepsání této kapitoly bylo čerpáno z několika internetových zdrojů, na něž jsou odkazy uvedeny pod každou podkapitolou a v seznamu literatury na konci práce

Manžel se touto smlouvou manželce zavazuje, že se o ni bude starat a chovat se k ní s úctou. V ketubě je přesně zapsáno, jaké bude hmotné zabezpečení manželky v případě, že dojde k rozvodu – jako částku jí bude muset manžel po rozvodu vyplácet, nebo smrti manžela.³⁶

Obrázek 1: Židovská svatební smlouva - KETUBA

Zdroj: WEISBERG, Orna. My Ketubah Art Studios. [online]. [2013-03-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.myketubah.net/gallery>>.

³⁶ SIDON Eliáš & Carolína. Židovská svatba. [online]. 2006-12-29. [cit. 2013-02-16] Dostupné z WWW: <<http://www.ketubah.cz/CZ/zidovska-svatba.php>>. ŠUSTOVÁ, Jana. Židovská svatba. [online]. [cit. 2013-02-16]. Dostupné z WWW: <http://www.rozhlas.cz/nabozenstvi/judaismus/_zprava/240402>. KLEPKOVÁ, Jana. Židovská svatba. [online]. [cit. 2013-02-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.nase-rodina.cz/article.php?clanek=55>>.

3.4.2 Svatební smlouvy v arabském světě

3.4.2.1 Islámská svatba

Muslimové vyznávají druhé nejrozšířenější náboženství na světě – islám. Tedy i pravidla svatebního obřadu a manželství vychází z tohoto náboženského vyznání. Zásnuby, na rozdíl od židovského svatebního obřadu, neprobíhají současně se sňatkem, ale trvají 3 měsíce. Nevěsta dostává od svého ženicha stříbrný prsten. Manželství může být uzavřeno mezi muslimem a muslimkou. Platí ale i to, že muslim se může oženit s křesťankou či židovkou. Žena se za muže, vyznávajícího jiné náboženství než islám, provdat nemůže z toho důvodu, aby její víra byla zachována.

Průběh svatebního obřadu je postaven na základě islámských rituálů za přítomnosti dvou svědků. Důležitou roli sehrává zástupce nevěsty, který disponuje plnou mocí nevěstu zastupovat a podává souhlas ke sňatku. Slouží také jako nevěstin zástupce při sestavování svatební smlouvy.

3.4.2.2 Islámská svatební smlouva

Islámská svatební smlouva je uzavírána na celý život. Nevěsta může jejím prostřednictvím upravit své budoucí soužití s ženichem (k tomuto využívá svého zástupce). Jelikož každý muslim může mít až 4 manželky, může nevěsta vyslovit požadavek (a zapsat do svatební smlouvy), aby manžel například již žádné další manželství neuzavřel. Každý muslim, i v případě, že má manželek několik, se musí o všechny své manželky rovnocenně po všech stránkách postarat!

Ve svatební smlouvě je stanoveno hlavně věno, neboli mahr, které dává ženich své nevěstě, a jehož výše závisí na dohodě. Ženich se tímto aktem zavazuje, že se o svou budoucí manželku bude starat. I když tomu tak dříve nebývalo, dnes již je tato svatební smlouva uzavírána písemně.³⁷

---

³⁷ ŠILHAVÁ, Jana. *Svět víry*. [online]. [cit. 2013-02-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.naserodina.cz/article.php?clanek=143>>.

MOREIRA TŮMOVÁ, Veronika. *Muslimská svatba – objevte tajemné islámské rituály*. [online]. [cit. 2013-02-16]. Dostupné z WWW: <<http://svatebni-tradice-a-zvyky.svatba.cz/magazin/muslimska-svatba-objevte-tajemne-islamske-ritualy-138/>>.

4. Analytická část

4.1 Stručný přehled *současného stavu a vývoje sňatečnosti a rozvodovosti v období let 2001 – 2011* dle statistik ČSÚ

V letech 2001 až 2011 bylo v České republice uzavíráno ročně průměrně 50 948 sňatků. Do roku 2006 byl tento trend poměrně stálý. Až rokem 2007 byl zaznamenán značný nárůst uzavřených manželství a to 57 157. Tento „výkyv“ ovšem nepřetrval a v následujících letech došlo zpětně k poklesu, a to až takovému, že v roce 2010 bylo dosaženo minima počtu uzavřených manželství na našem území od roku 1918 – tedy počtu 46 746 sňatků. Tato statistika byla následujícím rokem 2011 také pokořena a manželství uzavřelo pouze 45 137 párů. Podle krajů bývá dosaženo nejvyšších počtu uzavřených sňatků ročně v krajích Hl. m. Praha, Středočeském, Moravskoslezském, Jihomoravském a Ústeckém. Co se týká dosaženého vzdělání partnerů, kteří uzavírají manželství, ve více než polovině případů (k roku 2001 přesně 55%) mají partneři dosažený stejný stupeň vzdělání.

V tomtéž období let 2001 – 2011 bylo průměrně ročně uskutečněno 30 920 rozvodů. Rekordních 33 060 rozvodů proběhlo v roce 2004. V následujících letech se opět počty rozvodů ustálily na hodnotách kolem průměru tohoto období. Roku 2010 bylo dosaženo přesně 50% úhrnné rozvodovosti. Stejně tak, jako v roce 2011 došlo k nejnižšímu počtu uzavřených manželství od roku 1918, došlo i k výrazně nižšímu počtu rozvedených manželství a to k „pouze“ 28 113. Úhrnná rozvodovost tak z 50% klesla na 46,2%. Na návrh žen je pravidelně rozváděno asi 66% manželství. Ve více než 80% případů se jedná o první rozvody pro muže i ženy. Stejně jako v případě uzavíraných sňatků, i počet rozvodů je pravidelně nejvyšší v krajích Středočeském, Hl. m. Praha, Moravskoslezském, Jihomoravském a Ústeckém. Rok 2011 byl poklesový i pro jiné statistiky, co se sňatečnosti a rozvodovosti týká. V případě 8,8% poklesu v podílu manželství s nezletilými dětmi – tedy z 65,1% z roku 2001 na 56,3% z roku 2011, je to jediné dobře.³⁸

---

³⁸ Odkazy na použité statistické publikace pro zpracování kapitoly jsou uvedeny v seznamu literatury

Podrobnější údaje o vývoji rozvodovosti a sňatečnosti jsou zpracovány na základě statistických údajů Českého statistického úřadu do následující tabulky:

Tabulka 1: Vývoj sňatečnosti a rozvodovosti v letech 2001 – 2011

Rok	2001	2002	2004	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Počet sňatků celkem	52 374	52 732	51 447	52 860	57 157	52 457	47 862	46 746	45 137
Počet rozvodů celkem	31 586	31 758	33 060	31 415	31 129	31 300	29 133	30 783	28 113
Rozvod na návrh muže	10 355	10 613	10 950	10 469	10 586	10 952	10 291	10 653	9 946
Rozvod na návrh ženy	21 231	21 145	22 110	20 946	20 543	20 348	18 842	20 130	18 167
Pořadí rozvodu muže – 1.	25 445	25 551	26 607	25 126	24 900	25 260	23 488	24 792	22 650
Pořadí rozvodu muže – 2.	5 505	5 533	5 714	5 564	5 446	5 289	4 973	5 300	4 815
Pořadí rozvodu muže – 3.+	636	674	739	725	783	751	672	691	648
Pořadí rozvodu ženy – 1.	25 730	25 863	26 793	25 388	25 104	25 388	23 593	25 001	22 740
Pořadí rozvodu ženy – 2.	5 297	5 275	5 562	5 345	5 347	5 269	4 944	5 129	4 815
Pořadí rozvodu ženy – 3.+	559	620	705	682	678	643	596	653	558
Podíl manželství s nezletilými dětmi	65,1%	64,3%	62,9%	60,5%	59,1%	58,1%	57,8%	57,3%	56,3%

Zdroj: vlastní práce, dosažené údaje jsou získány z publikací o vývoji obyvatelstva ČR Českého statistického úřadu uvedených v seznamu literatury

4.2 Vzorová předmanželská smlouva

Jak již bylo výše řečeno, majetkové poměry lze předmanželskou smlouvou vhodně upravit. Předmanželskou smlouvu sepisuje notář a zúčastněným musí být její obsah vždy srozumitelný a musí s ním souhlasit. V následujícím příkladu je nastíněna jedna tato ukázková úprava pro fiktivní pár – Kateřinu Pokornou a Radka Beneše, který hodlá uzavřít manželství a chce odložit vznik svého SJM až ke dni zániku manželství.

Stejnopis

Strana první

NZ 428/2008

N 445/2008

Předmanželská smlouva

(dle ust. § 143 písm. a) občanského zákoníku)

Notářský zápis

sepsaný dne 1.2.2008 (prvního února roku dvatisíce osm) JUDr. Pavlem Procházkou, notářem v Praze, v jeho notářské kanceláři se sídlem v Praze 4, Generála Šišky 23, 140 00. Přítomní účastníci jsou mně osobně jménem a příjmením známí a prokázali své další osobní údaje platnými úředními průkazy.

Kateřina Pokorná

r.č.: 825612/4589

bytem 1.Máje 15, 258 32 Olomouc

(dále jen „snoubenka“)

a

Radek Beneš

r.č.: 790804/0015

bytem Mezi Školami 78, 160 00 Praha 7

(dále jen „snoubenec“)

Prohlašují, že jsou k právním úkonům způsobilí a požádali, aby s nimi byl sepsán tento úkon:

S M L O U V A

o zúžení zákonem stanoveného rozsahu společného jmění manželů

Snoubenci na základě vlastních dohod tímto prohlašují, že chtějí vstoupit dne 1.6.2008 ve 12:00 společně do manželství. Oba vyjádřili shodně svou vůli upravit touto smlouvou své budoucí majetkové poměry po svém vstupu do manželství následovně:

Strana druhá

I.

Snoubenci si touto smlouvou vyhrazují vznik společného jmění manželů ke dni, kdy bude rozhodnuto o ukončení jejich manželství, až na věci, které tvoří běžné zařízení jejich domácnosti. Veškerý jiný majetek nabytý za doby trvání manželství (zejména nemovitosti) se tímto nebude nabývat do společného jmění manželů.

II.

Snoubenci berou na vědomí ustanovení §143a odstavec 4 občanského zákoníku o tom, že se mohou vůči jiné osobě na tuto smlouvu o zúžení zákonem stanoveného rozsahu společného jmění manželů odvolat jen tehdy, jestliže je jí obsah smlouvy znám.

III.

Znění smlouvy bylo notářem snoubencům přečteno a oběma snoubenci schváleno. Tato předmanželská smlouva se řídí Občanským zákoníkem a souvisejícími platnými právními předpisy. Smlouva je vyhotovena notářským zápisem ve 3 stejnopisech, přičemž snoubenec i snoubenka obdrží po 1 kuse každý s platností originálu.

Datum a místo: V Praze dne 1.2.2008

Podpisy: ..... – snoubenec

..... – snoubenka

..... - notář³⁹

---

³⁹ Vlastní práce – smlouva sestavena na základě upravených reálných anonymizovaných smluv poskytnutých JUDr. Radkou Hunjan Koblihovou, asistentkou soudce Vrchního soudu v Praze

4.2.1 Průběh rozvodu a případné komplikace pro fiktivní vzorový pár

V následujícím textu bude zobrazeno, jak by mohl probíhat rozvod vzorového fiktivního páru v případě, že má své majetkové poměry upraveny smlouvou, či nikoliv, a jaké hrozí případné komplikace.

V prvním případě uvažujme fiktivní pár Kateřinu Pokornou a Radka Beneše za předpokladu, že uzavřeli naši vzorovou předmanželskou smlouvu a odložili tak vznik svého SJM až ke dni zániku manželství. Tento pár je pro tento, i následující popisované případy bezdětný. Oba manželé chtěli své majetkové poměry upravit zcela a kromě předmanželské smlouvy uzavřeli též smlouvu o vypořádání vzájemných majetkových poměrů (také musí obsahovat úředně ověřený podpis). V předmanželské smlouvě si stanovili, že jejich SJM bude tvořeno pouze věcmi, jež tvoří běžné vybavení domácnosti. Smlouva o vypořádání vzájemných majetkových poměrů navíc přesně udává, kterému z manželů připadne ta která část majetku, který jejich běžné vybavení domácnosti tvoří. V praxi to tedy vypadá tak, že manželé mají v této smlouvě přesně stanoveno, že například perský koberec, jenž měli v obývacím pokoji, se stává po rozvodu výlučným majetkem manžela a velká úložná šatní skříň se stává výlučným majetkem manželky. V této smlouvě mohou manželé také upravovat své bydlení a vyživovací povinnost

Manželé se v tomto případě po podání návrhu na rozvod rozvádí dohodou a jsou díky uzavřeným smlouvám dohodnuti na společném majetkovém vypořádání. Pokud budou splněny všechny zákonem stanovené podmínky, dojde tak k tzv. rychlému – nespornému rozvodu. Tyto podmínky skýtají požadavek, aby manželství trvalo alespoň jeden rok, manželé spolu nejméně 6 měsíců nežili a (jak bylo řečeno, jedná se o dohodu) k návrhu na rozvod se připojí i druhý manžel.⁴⁰ Soud v takovémto případě manželství rozvede a nezkoumá příčiny rozvratu manželství. Společné jmění manželů je rozděleno tak, jak mají manželé smlouvami domluveno. Manželé ale musí předložit smlouvy, které spolu uzavřeli. Nejsou-li splněny podmínky pro nesporný rozvod, přichází na řadu rozvod sporný, který trvá déle.

V případě že tento stejný fiktivní pár má uzavřenou předmanželskou smlouvu, kde odkládá vznik SJM až ke dni zániku manželství, ale nemá již uzavřenou smlouvu o vypořádání vzájemných majetkových poměrů, dochází ke spornému rozvodu. Znamená

---

⁴⁰ Zákon č. 94/1963 Sb., Zákon o rodině

to tedy, že jejich SJM stále obsahuje pouze věci tvořící obvyklé vybavení jejich domácnosti, ale manželé již nemají smluvně domluveny podmínky společného bydlení po rozvodu, vyživovací povinnost a nemají smluvně rozděleny věci, jež ono obvyklé vybavení domácnosti tvoří. V tomto případě rozhoduje o vypořádání běžného vybavení domácnosti soud. Výlučnými vlastníky těch, či oněch věcí se tedy stávají manžel nebo manželka na základě rozhodnutí soudu. Rozvod tak trvá podstatně déle, jelikož soud podrobně přezkoumává, komu mají prostředky ze vzniklého SJM připadnout.

V případě, že tento fiktivní pár neuzavřel žádnou smlouvu, kterou by své vzájemné majetkové poměry upravoval, je situace složitější. Poté, co soud obdrží návrh na rozvod některého z manželů, vypořádává vzniklé SJM a musí zjistit, co vše spadá do SJM manželů k aktuálnímu stavu. Tedy zkoumá, jako movité, nemovité věci a závazky SJM tvoří. Manželé musí doložit případné vlastnictví k nemovitostem samozřejmě. Soud následně konstatuje a identifikuje jednotlivé složky SJM a rozhoduje, kdo se stane jejich výlučným vlastníkem. Tento proces může trvat velmi dlouho.

Rozvod může být i řadou okolností komplikován. Zde jsou zmíněny alespoň některé z nich.

Manželé mohou mít uzavřenou předmanželskou smlouvu. Může se ale stát, že ji ztratí a nejsou tudíž schopni se jí prokázat. Řešení je ale jednoduché – soud podá návrh na opatření duplikátu od notáře, který předmanželskou smlouvu sepsal. Tato „komplikace“ ale v podstatě zanedbatelná.

Výraznou nepříjemnost může představovat nařízená exekuce, jelikož může dojít k postižení majetku v SJM. Postižen může být ale i majetek, který do SJM nespadá, jelikož rozsah zákonného rozsahu SJM byl manželi zúžen! V kapitole 3.3.3.2 - *Jak pohlíží Občanský soudní řád na exekuci*, je popsáno, jak je v § 262a a § 267 tato problematika upravena. Jelikož totiž za nařízení exekuce může pouze jeden manžel (povinný) a druhý je v celé záležitosti nevinně, musí manžel povinného podat vylučovací žalobu, která představuje jeho ochranu před postižením jeho vlastních práv, jeho výlučným majetkem. Soud totiž nezohledňuje, zda bylo SJM manželů nějakým způsobem zúženo, to musí být prokázáno. Učiněno tak musí být ale včas, tedy než dojde k dražbě nebo zpeněžení věci ve výkonu rozhodnutí.

V kapitole 3.3.3.1 - *Jak pohlíží insolvenční zákon na konkurz* jsou popsány dopady konkurzu, který může nastat. Prohlášením konkurzu totiž SJM zaniká a musí dojít k jeho vypořádání. Jestliže byly uzavřeny smlouvy, které upravují majetkové vypořádání manželů, musí být tyto smlouvy doloženy. Pokud jsou vyřešeny dopady exekuce i konkurzu, je soudem vypořádána ta část majetku, jež ze SJM zbyla.

V Zákonu o rodině je upravena i vyživovací povinnost manželů. Tuto povinnost samozřejmě mohou ve smlouvě o vzájemném majetkovém vypořádání specifikovat a upravit. Podle § 92 tohoto zákona ale v případě, že smlouvou toto upraveno není a jeden z manželů není schopen sám sebe živit po rozvodu, může svého bývalého manžela požádat, aby mu dle svých možností a schopností na živobytí přispíval. Toto výživné lze přiznat však nejdéle na dobu 3 let od rozvodu. Toto právo zaniká, pokud manžel, jenž požaduje vyživovací povinnost, uzavře nové manželství, nebo manžel, jenž má druhému na živobytí přispívat, zemře.⁴¹

V popisovaných případech se jednalo o fiktivní pár bezdětný. Jednalo-li by se o opačný případ a bylo rozváděno manželství s nezletilým dítětem nebo nezletilými dětmi, vždy by měla úprava poměrů nezletilých dětí po dobu po rozvodu přednost před vypořádáváním majetku. Manželé se mohou na úpravě těchto poměrů nezletilých dětí domluvit.⁴²

---

⁴¹ Zákon č. 94/1963 Sb., Zákon o rodině

⁴² Informace získány na základě odborných konzultací s JUDr. Radkou Hunjan Koblihovou

4.3 Výsledky dotazníkového šetření

V období od 20.1.2013 do 18.2.2013 byly sbírány odpovědi na otázky v rámci dotazníkového šetření zprostředkovaného serverem VypInto.cz. Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 236 respondentů a dotazník byl šířen prostřednictvím sociální sítě Facebook a elektronické pošty.

4.3.1 Obecné výsledky dotazníkového šetření

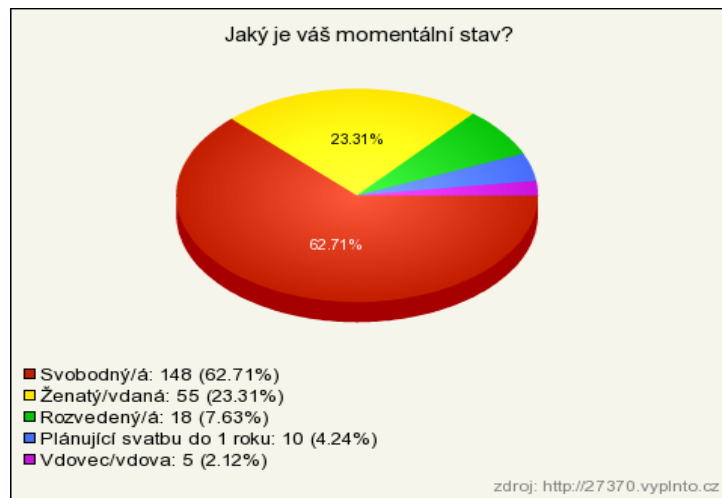
Dotazník vyplnilo celkově 171 žen a 65 mužů (72,46:27,54%). 139 (58,39%) vyplňujících dosahovala věku v rozmezí 20 – 30 let. Druhou nejpočetnější skupinou (43 – 18,22%) byli lidé ve věku 40 – 50 let. Věku mezi 30 – 40 lety dosahovalo 32 (13,56%) lidí. 17 (7,2%) odpovídajících bylo starších 50 let a pouze 5 (2,12%) spadalo do kategorie 0 – 20 let. V následujících grafech je podrobně vyznačeno složení respondentů dle nejvyššího dosaženého vzdělání a aktuálního stavu.

Garf 1: Složení respondentů dle stupně dosaženého vzdělání

Zdroj: VypInto.cz – vlastní dotazníkové šetření

Graf 2: Složení respondentů dle aktuálního stavu

Zdroj: Vyplnto.cz – vlastní dotazníkové šetření

Z předcházejícího grafu je zřejmé, že 78 osob již v minulosti uzavřelo manželství, a tudíž se jich v minulosti týkala možnost uzavřít předmanželskou smlouvu (dále jen PS). Z těchto 78 odpovídajících ji uzavřelo však jen 6 (8,86%) osob, přičemž 4 (66,67%) z nich toto považují za správné rozhodnutí, jeden za špatné a jeden neví. 92,31% (72) respondentů, jichž se toto rozhodnutí mohlo týkat, ale PS neuzavřelo. 47 (65,28%) tohoto rozhodnutí nelituje, ale naopak 10 (13,89%) svého rozhodnutí lituje a PS by zpětně uzavřelo. 158 lidí, kteří se dotazníkového šetření zúčastnili, se potencionálně uzavírání PS teprve týkat bude. 53,16% (84) z těchto 158 bude o jejím uzavření uvažovat. 18,35%, což představuje 29 lidí, řeklo, že PS uzavřít plánuje.

Z celkových 236 osob pouze 45 (19,07%) odpovědělo, že zná ve svém okolí někoho, kdo již PS uzavřel – z řad rodiny, či přátel.

Co se týká ceny za sestavení PS, tak většina dotazovaných – 19,92% (47) by byla ochotna zaplatit cenu pouze v rozmezí 0 – 1 000 Kč, 19,98% (33) by zaplatilo částku mezi 1 001 – 2 000 Kč a obdobně 13,14% (31) by bylo ochotno zaplatit 2001 – 3 000 Kč. U vyšších částek počty takto odhodlaných respondentů značně klesaly. Většina odpovědí dotazovaných v tomto případě (68 – 28,81%) ale připadla odpovědi, že by PS vůbec neuzavřeli.

156 osob (66,1%) považuje uzavírání PS za právní úkon týkající se spíše lidí na vyšší finanční úrovni. Opačného názoru bylo 64 (27,12%) dotazovaných, zbytek nevěděl.

V první „kvízové“ otázce bylo zjišťováno, zda si respondenti myslí, že PS je možné po jejím uzavření v průběhu manželství měnit – 135 (57,2%) odpovědělo, že ano, a 101 (42,8%) zadalo odpověď, že to nelze. PS opravdu měnit lze.

Naproti tomu převažující část lidí (134 – 56,78%) si myslí, že SJM nemusí, pokud je PS uzavřena, vzniknout. Pravdou je, že pomocí PS může být SJM značně zúženo až na zákonné minimum, ale vzniknout musí vždy. V nejužší formě se jedná o běžné vybavení domácnosti, což ale stále představuje SJM. Tyto účinky PS, která takto SJM zužuje, samozřejmě nastávají dnem uzavření manželství.

Potěšující je, že 193 zúčastněných (81,78%) ví, co tvoří SJM. Zbytek (43 – 18,22%) si myslí, že SJM je tvořeno prostředky, se kterými vstupují manželé do manželství před jeho uzavřením. Pozitivním zjištěním je, že tuto variantu zastává opravdu menšina.

54,24%, tedy 128 dotázaných nepovažuje uzavření PS za projev nedůvěry k partnerovi. Opačného názoru je 72 (30,51%) lidí a 36 (15,26%) se nebylo schopno rozhodnout, jelikož neví.

4.3.2 Vybrané výsledky konkrétních skupin respondentů a postoje jednotlivých skupin k uzavírání PS

4.3.2.1 Ženatí/vdané

Přesně 55 respondentů (23,31%) odpovědělo při vyplňování dotazníku, že jsou momentálně v manželství. Jedná se o 48 (87,27%) žen a 7 (12,73%) mužů. 96,36% (53) ženatých/vdaných v minulosti neuzavřelo PS, z toho 4 ženy svého rozhodnutí (neuzavřít PS) litují. 73,5% ženatých/vdaných nelituje, že PS neuzavřelo a zbylých 10 neví. Z výsledku tedy vyplývá, že z kategorie ženatých a vdaných PS uzavřeli jen 2 osoby a své rozhodnutí hodnotí zpětně nyní jako správné. Ve svém okolí ví o někom, kdo již uzavřel PS, 8 (14,55%) ženatých/vdaných. Na tom, že uzavírání PS je záležitostí spíše lidí na vyšší finanční úrovni se z této skupiny shodlo 80% lidí. V otázkách, týkajících se změny PS, vzniku SJM a spojitosti projevu nedůvěry vůči partnerovi uzavřením PS jsou odpovědi této kategorie velice vyrovnané. Správně identifikovat charakteristiku SJM zvládlo 78,18% ženatých/vdaných.

4.3.2.2 Rozvedení

Dotazníkové šetření zainteresovalo 18 rozvedených osob, z čehož bylo 12 (66,67%) žen a 6 (33,33%) mužů. Všichni rozvedení jsou starší 30 let a nejpočetnější skupinu (11 – 7 žen a 4 muži) tvoří rozvedení ve věku mezi 40 a 50 lety. Z 18 rozvedených mají 3 (16,67%) za sebou uzavření PS. Pro jednoho je zpětně toto rozhodnutí správné, naopak pro jednoho ne a jeden rozvedený neví. 40% (6) rozvedených respondentů, kteří PS neuzavřeli, svého rozhodnutí litují a jednali by nyní jinak. 4 rozvedení by ani v budoucnu o uzavření PS neuvažovali. Pro 3 rozvedené by ale PS měla zřejmě opravdu vysokou cenu, jelikož odpověděli, že za její sestavení byli ochotni zaplatit i částku vyšší než 10 000 Kč! Čím je tvořeno SJM vědělo správně 77,78% rozvedených a zatímco ve skupině ženatých/vdaných byly jejich odpovědi v otázce ohledně nedůvěry a uzavírání PS poměrně vyrovnané, zde 61,11% rozvedených jasně říká, že uzavření PS není projevem nedůvěry vůči partnerovi.

4.3.2.3 Vdovec/vdova

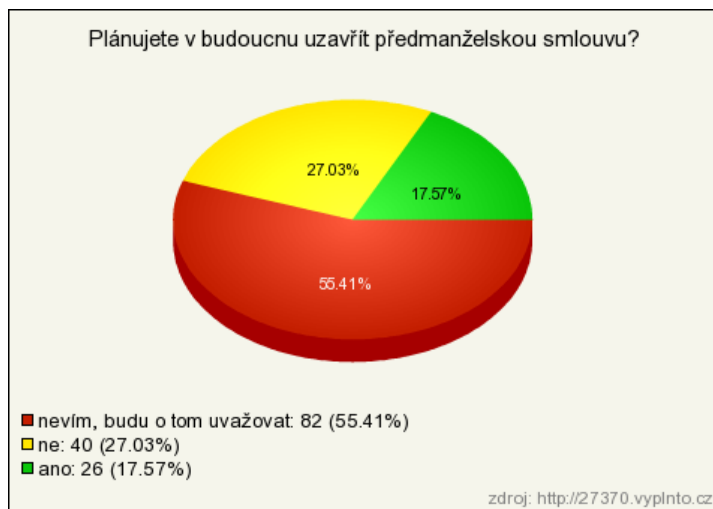
3 zúčastněné ženy a 2 zúčastnění muži zadali při zodpovídání otázek, že jsou ovdovělí. Z těchto 5 uzavřel pouze 1 člověk PS a své rozhodnutí pokládá za správné. Naproti tomu zbylí 4 PS neuzavřeli a i oni toto své rozhodnutí považují za správnou volbu, což je pochopitelné, protože neabsolvovali možné dlouhé rozvodové řízení (myšleno s manželem, po němž jsou vdovci).

4.3.2.4 Lidé plánující svatbu do 1 roku

Dotazníkového šetření se zúčastnilo 10 osob, které do 1 roku plánují uzavřít manželství, a to v poměru muži versus ženy 50:50. 5 „plánujících“ zná ve svém okolí někoho, kdo uzavřel PS. 2 muži a 1 žena mají nyní v plánu před manželstvím PS uzavřít. 1 muž a 1 žena o tom budou ještě uvažovat. Zbylí 2 muži a 3 ženy PS uzavírat nehodlají. Výsledky této kategorie vyšly, co se týká znalostí v oblasti PS a SJM, velmi dobře. 100% osob plánujících svatbu do 1 roku správně definovalo SJM, jako prostředky, které manželé nabývají v době trvání manželství (včetně závazků), a 80% vědělo, že PS lze po jejím uzavření upravit.

4.3.2.5 Svobodní

Graf 3: Svobodní respondenti podle svého postoje k uzavření PS

Zdroj: Vyplnto.cz – vlastní dotazníkové šetření

Ze 148 svobodných dotazovaných (103 žen – 69,59% a 45 mužů – 30,41%), mělo 108 (72,97%) v době vyplňování dosaženo středoškolského vzdělání s maturitou. 83,78% (124) těchto osob dosahovalo věku mezi 20 – 30 lety. Z předešlého grafu je znatelné, že přístup svobodných k uzavírání PS je poměrně kladný, jelikož pouze 40 svobodných jednoznačně odpovědělo, že PS uzavřít nehodlají. Ostatní o tom budou buď uvažovat (55,41%) nebo jsou o uzavření již nyní rozhodnutí a přiklání se k němu (17,57% - 26). Při zaměření přímo na dosažené vzdělání vidíme, že těchto 26 lidí, jež uzavření PS plánují, je tvořeno 13 ženami a 4 muži se středoškolským vzděláním s maturitou, 4 ženy a 3 muži mají vzdělání vysokoškolské a 2 muži středoškolské vzdělání bez maturity. 45 žen a 18 mužů se středoškolským vzděláním s maturitou budou o uzavření PS uvažovat, stejně tak 8 žen a 3 muži se vzděláním vysokoškolským, 3 ženy a 3 muži se SŠ bez maturity taktéž a 1 mladá žena se vzděláním základním. Počty žen jasně převažují, ale to nejen zde, ale v celém hodnoceném šetření.

4.3.3 Specifikace respondentů, kteří PS uzavřeli, či nikoliv a jejich zpětné hodnocení tohoto rozhodnutí

PS uzavřelo v minulosti pouze 6 respondentů (3 ženy a 3 muži). Všichni mají dosaženy 3 nejvyšší stupně vzdělání, což by mohlo alespoň částečně potvrzovat předpoklad, k úpravě majetkových poměrů formou smlouvy tíhnou lidé s vyšším vzděláním. 3 lidé, jež PS uzavřeli, jsou již nyní rozvedení (2 v manželství a 1 vdovec). 1 rozvedený respondent, 2 setrvávající v manželství a 1 vdovec pokládají své rozhodnutí, že v minulosti PS uzavřeli, za správnou volbu. Tohoto svého rozhodnutí ovšem lituje dnes již rozvedená ženy ve věku 40 – 50 let. Mohlo se jednat o případ, že paní měla značně bohatšího manžela, nebo pro ni její PS neměla takové dopady, jaké jí vyhovovaly. Paní by v současnosti byla za sestavení PS ochotna zaplatit i částku vyšší než 10 000 Kč, zde je vidět opravdu velké odhodlání. Paradoxem je, že tato paní nevěděla o možnosti, že PS je možné po uzavření upravit a myslela si, že SJM je tvořeno prostředky, se kterými manželé do manželství vstupují před jeho uzavřením. Stejně tak uzavření PS pokládá za projev nedůvěry ke svému potenciálnímu partnerovi.

Jak bylo výše řečeno, 72 (60 žen a 12 mužů) respondentů, majících za sebou uzavření manželství, neuzavřelo PS. 10 z nich tohoto lituje a následující tabulka znázorňuje složení oněch 10 „litujících“.

Tabulka 2: Složení respondentů, kteří litují svého rozhodnutí neuzavřít PS

Pohlaví Stav	Muž	Žena
Ženatý/vdaná	0	4
Rozvedený/á	2	4

Zdroj: Vlastní práce – výsledky vlastního dotazníkového šetření

Vidíme, že neexistence PS litují hlavně ženy. Mohlo by se jednat o ženy, které jsou materiálně velmi dobře zajištěné a mohou například nabývat názoru, že případné majetkové vypořádání v případě rozvodového řízení by jejich finanční situaci mohlo snížit.

Manžel s nižšími příjmy, jenž je na manželce finančně závislý více či méně, by mohl až na dobu 3 let od rozvodu požadovat výživné. Samozřejmě důvody svého postojе mohou mít různé a jiné než je tento příkladový. Čtyři ženy za sebou ale již rozvodové řízení mají a jeho dopady pro ně zřejmě nebyly ideální nebo podle jejich očekávání a představ. Prostřednictvím PS mohly tyto ženy své majetkové vypořádání s manželem upravit a značně zjednodušit a zjevně jsou zastánkyněmi tohoto názoru.

Na druhé straně 39 žen a 8 mužů, kteří uzavřeli v minulosti manželství a neupravili své majetkové poměry využitím PS, tohoto kroku nelitují. Vysvětlením může být, že 39 z nich stále setrvává v manželství, tudíž třeba ani neví, jaké dopady by případný rozvod mohl přinést, nebo jsou oba manželé finančně rovnocenní. O 4 vdovcích, nelitujících této volby, byla zmínka výše. Statistiku 39 žen a 8 mužů doplňují 4 rozvedené osoby, jejichž rozvod a majetkové vypořádání proběhlo zřejmě uspokojivě natolik, aby svého rozhodnutí o neuzavření PS nemuseli litovat.

5. Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo analyzovat vývoj majetkových (a z části rodinných) uspořádání mezi manželi, nastínit historický posun v této problematice a prakticky přiblížit význam předmanželské smlouvy jako možného prostředku pro zjednodušení majetkových poměrů manželů.

Na začátku práce byl popsán silně patriarchální přístup k organizaci a fungování rodiny, který postupně na své intenzitě klesal, ale poskytl zřejmý vzor českému právu (například ve způsobu historického potrestání nevěrné manželky či obecné manželčiny podřízenosti). České právo bylo ve svých počátcích velmi ovlivňováno působením církve, což se silně projevovalo i majetkových úpravách. Postupně byla však poskytována v tomto směru stále větší svoboda rozhodování. Například ale židovským národem, jenž vyznává zásady judaismu a tradice, a stejně tak národem arabským, vyznávajícím islámské náboženství a s ním spojené tradiční pojetí manželství, jsou zásady pro uzavírání manželství a úpravy majetkových vztahů dodržovány stále dle osvědčených postupů a zvyků.

Český právní systém nabízí možnost upravit případné společné jmění manželů dle individuálních potřeb a požadavků. K tomuto právnímu úkonu musí být ale každý, kdo jej chce realizovat, právně způsobilý. Je-li tato podmínka splněna, může uzavřená předmanželská smlouva představovat značné ulehčení v budoucnosti v případě, že manželé nebudou chtít v manželském svazku setrvat. Samozřejmě předmanželská smlouva není úplným řešením finančních poměrů, výhodné je její doplnění smlouvou o vzájemném majetkovém vypořádání, kde manželé, za okolností, že své společné jmění nějakým způsobem kupříkladu zúžili, stanoví, kdo z nich se po rozpadu manželství stane výlučným vlastníkem daných věcí, jež toto společné jmění vytváří. Pravdou je, že předmanželská smlouva a její dopady nemusí být vždy pro každého pozitivní. Je důležité zhodnotit finanční postavení jednotlivce. Kupříkladu žena v domácnosti, jež je v manželství závislá na příjmech svého muže, musí sama zhodnotit, zda by po případné rozluce raději vlastnila polovinu společného majetku, či jen část zúženého zákonného rozsahu společného jmění manželů.

Na základě dotazníkového šetření je patrné, že uzavírání předmanželských smluv u nás není zatím příliš rozšířené. Značné procento svobodných respondentů se ale k tomuto aktu staví kladně a považují ho za něco, o čem je na místě uvažovat. Podstatné je vždy

zvážit všechna „pro“ a „proti“ a zvolit vhodné řešení, kterým předmanželská smlouva být může, ale také nemusí.

6. Seznam použitých zdrojů

1. BARTOŠEK, Milan. *Dějiny římského práva*. 2. vyd. Praha: Academia, 1995, ISBN: 80-200-0545-5.
2. DVOŘÁK, Jan., SPÁČIL, Jiří. *Společné jmění manželů v teorii a judikatuře*. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, ISBN: 978-80-7357-597-7.
3. HOLUB Milan., BIČOVSKÝ Jaroslav., POKORNÝ Milan. *Společné jmění manželů*. 2. vyd. Praha: Linde, 2009, ISBN: 978-80-7201-747-8.
4. KUKLÍK, Jan a kol. *Dějiny československého práva 1945 – 1989*. 1. vyd. Praha: Auditorium, 2011, ISBN: 978-80-87284-17-9.
5. MALÝ, Karel. *Dějiny českého a československého práva do roku 1945*. 3. vyd. Praha: Linde, 2005, ISBN: 80-7201-433-1.
6. MALÝ, Karel. *České právo v minulosti*. 1. vyd. Praha: Orac, 1995, ISBN: 80-85903-01-6.

Internetové zdroje:

7. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Demografická ročenka ČR 2010*. [online]. 2011-12-05. [cit. 2013-02-27]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/publ/4019-11-r_2011>.
8. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Demografická ročenka ČR 2011*. [online]. 2012-11-13. [cit. 2013-02-27]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/publ/4019-12-r_2012>.
9. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Vývoj obyvatelstva České republiky v roce 2010*. [online]. 2011-12-05. [cit. 2013-02-27]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/publ/4007-11-r_2011>.
10. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Vývoj obyvatelstva České republiky v roce 2011*. [online]. 2012-09-24. [cit. 2013-02-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/p/4007-12>>.
11. KLEPKOVÁ, Jana. *Židovská svatba*. [online]. [cit. 2013-02-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.nase-rodina.cz/article.php?clanek=55>>.
12. MOREIRA TŮMOVÁ, Veronika. *Muslimská svatba – objevte tajemné islámské rituály*. [online]. [cit. 2013-02-16]. Dostupné z WWW: <<http://svatebni-tradice-a>>.

zvyky.svatba.cz/magazin/muslimska-svatba-objevte-tajemne-islamske-ritualy-138/>.

13. SIDON Eliáš & Carolína. *Židovská svatba*. [online]. 2006-12-29. [cit. 2013-02-16] Dostupné z WWW: <<http://www.ketubah.cz/CZ/zidovska-svatba.php>>.
14. ŠILHAVÁ, Jana. *Svět víry*. [online]. [cit. 2013-02-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.nase-rodina.cz/article.php?clanek=143>>.
15. ŠUSTOVÁ, Jana. *Židovská svatba*. [online]. [cit. 2013-02-16]. Dostupné z WWW: <http://www.rozhlas.cz/nabozenstvi/judaismus/_zprava/240402>.
16. WEISBERG, Orna. *My Ketubah Art Studios*. [online]. [2013-03-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.myketubah.net/gallery>>.
17. Zákon č. 94/1963 Sb., Zákon o rodině, ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit. 2013-03-07]. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonycr.cz/seznamy/094-1963-Sb-zakon-o-rodine.html>>.
18. Zákon č. 99/1963 Sb., Občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit. 2013-02-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1963-99#cast6>>.
19. Zákon č. 182/2006 Sb., Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit. 2013-03-07]. Dostupné z WWW: <<http://zakony.kurzy.cz/182-2006-insolvencni-zakon/cast-2-hlava-1-dil-3/>>.
20. Zákon č. 358/1992 Sb., Zákon České národní rady, o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit. 2013-03-07]. Dostupné z WWW: <http://www.nkcr.cz/zrak/doc/notarsky_rad_uplne_zneni.pdf>.

7. Přílohy

7.1 Smlouva o vypořádání vzájemných majetkových vztahů

(upravená reálná anonymizovaná smlouva, zdroj JUDr Radka Hunjan Koblihová, asistentka soudce Vrchního soudu v Praze)

SMLOUVA O VYPOŘÁDÁNÍ VZÁJEMNÝCH MAJETKOVÝCH VZTAHŮ

Níže uvedeného dne, měsíce a roku uzavřeli dle svého prohlášení k právním úkonům způsobilí:

Kateřina Benešová roz. Pokorná

r.č.: 825612/4589

bytem Mezi Školami 78, 160 00 Praha 7

a

Radek Beneš

r.č. 790804/0015

bytem Mezi Školami 78, 160 00 Praha 7

tuto

Smlouvu o vypořádání vzájemných majetkových vztahů

dle ustanovení § 24a odst. 1 písm.a) zák.č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů (dále jen jako „zákon o rodině“)

I.

Účastníci této smlouvy shodně prohlašují, že jejich manželství bylo uzavřeno dne 1.6.2008 před Obvodním úřadem Městské části Praha 1. Účastníci dále shodně konstatují, že jejich manželství je hluboce a trvale rozvráceno a není reálná naděje na jeho obnovení. Účastníci dále prohlašují, že spolu již více jak šest měsíců nežijí jako manželé.

Vzhledem k tomu, že oba účastníci mají zájem na postupu podle § 24a zákona o rodině, tedy na rozvodu dohodou, uzavírají tuto smlouvu specifikovanou v následujících ustanoveních tak, aby byla přiložena k návrhu na rozvod, který dle dohody účastníků podá

u Obvodního soudu pro Prahu 2 paní Kateřina Benešová a pan Radek Beneš se k tomuto návrhu připojí.

II.

Oba účastníci shodně prohlašují, že zákonem stanovený rozsah jejich společného jmění byl ke dni popisu této smlouvy jedenkrát zúžen, a to až na věci tvořící obvyklé vybavení společné domácnosti. Stalo se tak Notářským zápisem NZ 428/2008, ze dne 1.2.2008, který nabyl právní moci dne 1.6.2008 .

III.

Vzájemné majetkové vztahy k věcem movitým, tvořících obvyklé vybavení společné domácnosti, si oba účastníci vypořádávají následovně:

A) Z věcí movitých, které se nacházejí v místě současného společného bydliště na adrese Mezi Školami 78, 160 00 Praha 7 patřící do společného jmění manželů - účastníků této smlouvy se ke dni právní moci rozsudku o rozvodu manželství účastníků této smlouvy stávají výlučným vlastnictvím paní Kateřiny Benešové následující věci movité:

(výčet dostatečně specifikovaných movitých věcí)

B) Z věcí movitých, které se nacházejí v místě současného společného bydliště na adrese Mezi Školami 78, 160 00 Praha 7 patřící do společného jmění manželů - účastníků této smlouvy se ke dni právní moci rozsudku o rozvodu manželství účastníků této smlouvy stávají výlučným vlastnictvím pana Radka Beneše následující věci movité:

(výčet dostatečně specifikovaných movitých věcí)

IV.

Podpisem této smlouvy její účastníci potvrzují, že seznam movitých věcí, které přechází, popř. náleží, do výlučného vlastnictví paní Kateřiny Benešové, uvedený v článku III. písm. A) této smlouvy a seznam movitých věcí, které přechází, popř. náleží do výlučného vlastnictví pana Radka Beneše uvedený v čl. III. písm. B) této smlouvy, je ke dni uzavření smlouvy úplný.

Účastníci berou na vědomí, že splnění této smlouvy lze vymáhat soudní cestou.

V.

Účastníci této smlouvy výslovně prohlašují, že touto smlouvou si po vzájemné dohodě a na základě své svobodné a pravé vůle vypořádali své vzájemné majetkové vztahy beze zbytku, a že tedy již z tohoto titulu nebudou vůči sobě v budoucnu činit jakékoli nároky. Toto stvrzují svými vlastnoručními podpisy.

Tato smlouva se vyhotovuje ve třech vyhotoveních. Po jednom z nich obdrží strany smlouvy a jedno bude zasláno soudu jako příloha k návrhu na rozvod manželství.

Tato smlouva nabývá účinnosti právní mocí rozsudku o rozvodu manželství.

V Praze, dne .....

V Praze, dne .....

.....

Kateřina Benešová, nar. 6.12.1982

.....

Radek Beneš nar. 8.4.1979

7.2 Dotazník

- 1) Jaké je vaše pohlaví?
  - a) Žena
  - b) Muž
- 2) Jaký je váš věk?
  - a) 0-20 let
  - b) 20-30 let
  - c) 30-40- let
  - d) 40 – 50 let
  - e) 50+
- 3) Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání?
  - a) Základní
  - b) SŠ bez maturity
  - c) SŠ s maturitou
  - d) Vyšší odborné
  - e) Vysokoškolské
- 4) Jaký je váš momentální stav?
  - a) Svobodný/á
  - b) Plánující svatbu do 1 roku
  - c) Ženatý/á
  - d) Rozvedený/á
  - e) Vdovec/vdova
- 5) Uzavřel/a jste v minulosti předmanželskou smlouvu?
  - a) Ano
  - b) Ne
- 6) Bylo uzavření předmanželské smlouvy správným rozhodnutím? Jednali byste stejně?
  - a) Ano
  - b) Ne
  - c) Nevím
- 7) Litujete své volby uzavřít předmanželskou smlouvu? Jednali byste jinak?
  - a) Ano

- b) Ne
  - c) Nevím
- 8) Plánujete v budoucnu uzavřít předmanželskou smlouvu?
- a) Ano
  - b) Ne
  - c) Nevím, budu o tom uvažovat
- 9) Máte ve svém okolí někoho, kdo již předmanželskou smlouvu uzavřel?
- a) Ano – v rodině
  - b) Ano – z řad přátel
  - c) Ne, nemám
  - d) Nevím
- 10) Kolik byste byli ochotni zaplatit za uzavření předmanželské smlouvy?
- a) 0-1000 Kč
  - b) 1001 – 2000 Kč
  - c) 2001 – 3000 Kč
  - d) 3001 – 4000 Kč
  - e) 4001 – 5000 Kč
  - f) 50001 – 10 000 Kč
  - g) 10 001+
- 11) Myslíte si, že uzavírání předmanželských smluv se týká spíše lidí na vyšší finanční úrovni?
- a) Ano
  - b) Ne
  - c) Nevím
- 12) Myslíte si, že je možné předmanželskou smlouvu i po jejím uzavření v průběhu manželství měnit? Vyberte prosím tvrzení, které považujete dle vás za správné.
- a) Ano, předmanželskou smlouvu je možné po dohodě partnerů upravit
  - b) Ne, forma předmanželské smlouvy je předem závazně stanovena
- 13) Pokud je předmanželská smlouva uzavřena, vzniká vždy společné jmění manželů? Vyberte prosím tvrzení, které považujete dle vás za správné.
- a) Ano, vzniká
  - b) Ne, záleží na dohodě partnerů

14) Co je obsahem společného jmění manželů? Vyberte prosím tvrzení, které považujete dle vás za správné.

- a) Prostředky, které nabyl jeden z manželů nebo oba v době trvání manželství
- b) Prostředky, se kterými manželé vstupují do manželství před jeho uzavřením

15) Považujete uzavření předmanželské smlouvy za projev nedůvěry k partnerovi?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nevím